

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิชาชีพการบริหารงานก่อสร้าง (CONSTRUCTION MANAGEMENT) นับว่ามีบทบาทสำคัญในวงการอุตสาหกรรมก่อสร้างในช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา ซึ่งทำให้มีบริษัทผู้ออกแบบที่ดำเนินธุรกิจการให้บริการงานออกแบบทางด้านงานสถาปัตยกรรม งานวิศวกรรม และ งานระบบสาธารณูปโภคต่างๆ เริ่มเปิดให้บริการวิชาชีพการบริหารงานก่อสร้างเพิ่มเติมให้กับเจ้าของโครงการก่อสร้างอสังหาริมทรัพย์ต่างๆ และมีการจัดตั้งบริษัทขึ้นมามากขึ้น เพื่อเปิดให้บริการวิชาชีพการบริหารงานก่อสร้างโดยตรง อีกทั้งในระบบการศึกษาของประเทศไทยก็ได้ให้ความสำคัญในวิชาชีพนี้ โดยการเปิดให้การศึกษาหลักสูตรการบริหารงานก่อสร้างในระดับบัณฑิตศึกษาในสถาบันการศึกษาของรัฐบาลหลายแห่ง

การให้บริการวิชาชีพการบริหารงานก่อสร้างเป็นที่ต้องการทั้งในกลุ่มของเจ้าของงานที่เป็นภาคเอกชน ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มเจ้าของงานที่ทำโครงการเฉพาะของตน โครงการเดี่ยว หรือกลุ่มเจ้าของงานที่เปิดดำเนินธุรกิจด้านการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์โดยอาชีพ และในกลุ่มเจ้าของงานที่เป็นภาครัฐบาลมีการใช้บริการบริหารงานก่อสร้างจากองค์กรที่ให้บริการทางด้านการบริหารงานก่อสร้างในหลายๆ โครงการ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าแทบทุกโครงการที่มีขนาดใหญ่มีการจัดจ้างผู้ให้บริการวิชาชีพบริหารงานก่อสร้างเพื่อให้ทำหน้าที่บริหารโครงการให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการนั้นๆ หรืออย่างน้อยที่สุดเพื่อทำหน้าที่ตรวจงานก่อสร้างให้เป็นไปตามที่ออกแบบไว้ แต่อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติ การให้บริการวิชาชีพบริหารงานก่อสร้างในประเทศไทยที่ผ่านมา ยังคงจะพบปัญหาหลายประการที่เกิดขึ้นกับกลุ่มคนที่ปฏิบัติงานร่วมกับผู้ให้บริการวิชาชีพบริหารงานก่อสร้าง ซึ่งได้แก่ กลุ่มผู้ออกแบบ กลุ่มผู้รับเหมาก่อสร้าง และ กลุ่มของเจ้าของงาน ซึ่งปัญหาที่พบเห็นหลากหลายมีอาทิเช่น

1). ความเข้าใจในขอบเขตและหน้าที่ของการให้บริการวิชาชีพการบริหารงานก่อสร้าง ที่ไม่ชัดเจน ของกลุ่มเจ้าของงาน ผู้ออกแบบ ผู้รับเหมาก่อสร้าง และ ผู้ให้บริการวิชาชีพบริหารงานก่อ

สร้างไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการให้ความร่วมมือในการทำงาน การประสานงานระหว่างฝ่ายต่างๆ การสร้างความพอใจให้แก่ฝ่ายเจ้าของงาน ผู้ออกแบบหรือผู้รับเหมาก่อสร้าง หรือแม้กระทั่งการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับกับขอบเขตและหน้าที่ของผู้ให้บริการวิชาชีพบริหารงานก่อสร้างเอง

2). รูปแบบหรือแนวทางการปฏิบัติงานและคุณภาพการทำงานของผู้ให้บริการวิชาชีพการบริหารงานก่อสร้าง บริษัทที่ให้บริการวิชาชีพการบริหารงานก่อสร้าง บางแห่งยังไม่มีรูปแบบหรือมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่ดี คุณสมบัติในตัวผู้ให้บริการวิชาชีพบริหารงานก่อสร้างที่ไม่เหมาะสม ตลอดจนการมีแนวความคิดที่ไม่ถูกต้องในการปฏิบัติตนต่อฝ่ายต่าง ๆ ในโครงการ ซึ่งทำให้ผลการดำเนินงานของผู้ให้บริการวิชาชีพบริหารงานก่อสร้าง ไม่เป็นที่พอใจแก่ฝ่ายต่าง ๆ ในโครงการ และยังไม่เป็นผลดีต่อภาพรวมและอนาคตของวงการวิชาชีพการบริหารงานก่อสร้างในประเทศไทย

3). ปัญหาอื่นๆ ที่เกิดจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำของผู้ให้บริการวิชาชีพบริหารงานก่อสร้าง และผู้ที่ปฏิบัติงานร่วมกับผู้ให้บริการวิชาชีพบริหารงานก่อสร้าง ซึ่งควรจะได้มีการศึกษาและแยกแยะหมวดหมู่ของปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อที่จะได้เป็นข้อพึงระวังและหาแนวทางแก้ไข ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ปฏิบัติงานในวิชาชีพ บริหารงานก่อสร้าง และผู้ที่เกี่ยวข้องโดยรวมต่อไป

ปัญหาที่เกิดขึ้นเหล่านี้ บางปัญหาอาจได้รับการแก้ไขและนำไปสู่การปรับปรุงการดำเนินงานให้ดีขึ้นในแต่ละองค์กร แต่ไม่มีการจัดรูปแบบที่สามารถยกระดับคุณภาพมาตรฐานการให้บริการบริหารงานก่อสร้างโดยรวม และเพื่อให้เกิดความเข้าใจและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกันของฝ่ายต่างๆ อย่างไรก็ตามมีอีกหลายๆปัญหาที่ไม่ได้รับการแก้ไข ซึ่งปัญหาเหล่านี้มีสาเหตุเบื้องต้นมาจาก

1). พื้นฐานของบริษัทที่เปิดให้บริการวิชาชีพบริหารงานก่อสร้าง ซึ่งแต่ละบริษัทย่อมมีความแตกต่างกันในเรื่อง นโยบายในการปฏิบัติงาน การให้ความรู้และการจัดอบรมให้กับบุคลากรในบริษัทที่แตกต่างกัน

2). ความถนัดหรือพื้นฐานในสาขาอาชีพเดิม ประสบการณ์ในการทำงาน ความรอบรู้ ความสามารถ และ การศึกษาของผู้ให้บริการวิชาชีพการบริหารงานก่อสร้าง ที่แตกต่างกัน

3). ขอบเขตและหน้าที่ในการให้บริการในวิชาชีพบริหารงานก่อสร้างที่ขาดความชัดเจนเนื่องจากความหลากหลายในขอบเขตและหน้าที่ของการให้บริการ ความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับขอบเขตและหน้าที่ของการให้บริการวิชาชีพบริหารงานก่อสร้าง

4). ความต้องการในการให้บริการวิชาชีพบริหารงานก่อสร้าง ที่มีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันใน กลุ่มของเจ้าของงาน

5). การไม่ได้รับความร่วมมือ และ การขาดความรู้ความเข้าใจในขอบเขตและหน้าที่ของการให้ การบริการในวิชาชีพบริหารงานก่อสร้าง ของกลุ่มบุคคลที่ทำงานร่วมกับ ผู้ให้บริการวิชาชีพบริหารงาน ก่อสร้าง ซึ่ง ได้แก่ กลุ่มผู้ออกแบบ กลุ่มผู้รับเหมาก่อสร้าง และ กลุ่มของเจ้าของงาน

6). สาเหตุอื่น ๆ ซึ่งทำให้ผู้ให้บริการวิชาชีพบริหารงานก่อสร้าง ต้องปฏิบัติ หรือละเว้นการ ปฏิบัติ เช่น ธรรมเนียมปฏิบัติในการทำงานร่วมกับผู้ออกแบบในช่วงการออกแบบ ข้อจำกัดขององค์กร ของเจ้าของงานในการจัดจ้างผู้ให้บริการวิชาชีพบริหารงานก่อสร้าง ปัญหาทางการเงินภายใน องค์กร ของผู้รับเหมาก่อสร้างหรือของเจ้าของงาน ฯลฯ

ปัญหาและสาเหตุต่างๆที่กล่าวมา นับได้ว่ามีความสำคัญกับวงการของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการให้ บริการวิชาชีพบริหารงานก่อสร้าง ดังจะเห็นได้จากการที่คณะอนุกรรมการบริหารงานก่อสร้างของ วิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย(ว.ส.ท.) [1]ได้จัดตั้งคณะทำงานเพื่อกำหนดขอบเขตและหน้าที่การให้ บริการวิชาชีพบริหารงานก่อสร้าง และประเภทของการให้บริการวิชาชีพบริหารงานก่อสร้าง แต่การ กำหนดขอบเขตและหน้าที่การให้บริการดังกล่าวเป็นการกำหนดและรวบรวมขึ้นอย่างกว้างๆจากผู้ทรง คุณวุฒิ นักวิชาการและบทความต่างๆ เท่านั้น ยังไม่ได้มีการศึกษาในรายละเอียดของขอบเขตและ หน้าที่ในทางปฏิบัติ รายละเอียดของสาเหตุและปัญหาในการปฏิบัติงาน ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ต่อการปฏิบัติงานหรือการให้บริการในวิชาชีพการบริหารงานก่อสร้าง รวมถึงการศึกษาถึงแนวทางการ ปฏิบัติงานที่เป็นที่ยอมรับและมีประสิทธิภาพ ซึ่งความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และรายละเอียดต่างๆ เหล่านี้ ควรได้มาจากการสอบถามผู้ที่ปฏิบัติงานในแต่ละฝ่ายคือ เจ้าของงาน ผู้ออกแบบ ผู้รับเหมาก่อ สร้าง และ ผู้ให้บริการวิชาชีพบริหารงานก่อสร้าง

ดังนั้นจุดมุ่งหมายของการวิจัยนี้เพื่อทำการศึกษา ถึงปัญหาและสาเหตุในการให้บริการ ขอบ เขตและหน้าที่ของการให้บริการและแนวทางการปฏิบัติงานของผู้ให้บริการวิชาชีพบริหารงานก่อ สร้าง โดยการใช้การสอบถามจากผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งทำให้ทราบถึงปัญหาต่างๆ ขอบเขตและหน้าที่ที่ควร ปฏิบัติ และสามารถนำเอาหลักการที่ดีมาใช้ปรับปรุง หรือยกระดับมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้ให้ บริการวิชาชีพบริหารงานก่อสร้าง ทำให้เกิดการพัฒนารูปแบบการให้บริการและแนวทางการปฏิบัติ งานในวิชาชีพการบริหารงานก่อสร้างโดยรวมต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์หลัก เพื่อศึกษาถึงการปฏิบัติงานของผู้ให้บริการวิชาชีพบริหารงานก่อสร้าง ว่ามีข้อดี ข้อเสีย หรือมีปัญหาอย่างไรบ้าง เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติ เพื่อให้การให้บริการวิชาชีพบริหารงานก่อสร้างมีประสิทธิภาพ และเป็นที่พอใจกับทุกฝ่ายมากขึ้น

และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หลัก จึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ย่อยดังนี้คือ

- 1) เพื่อศึกษาขอบเขต และหน้าที่ของการให้บริการวิชาชีพบริหารงานก่อสร้างในทางปฏิบัติที่มีอยู่ในประเทศไทย
- 2) เพื่อศึกษาปัญหา และสาเหตุที่เกิดขึ้นในการให้บริการวิชาชีพบริหารงานก่อสร้างในทางปฏิบัติ
- 3) เพื่อศึกษาและเสนอแนะแนวทาง การปรับปรุง และแก้ไขการปฏิบัติงานของผู้ให้บริการวิชาชีพบริหารงานก่อสร้าง เพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติให้งานบริหารงานก่อสร้างมีประสิทธิภาพและเป็นที่พอใจแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมากขึ้น

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษารอบคลุมเฉพาะ โครงการก่อสร้างที่เป็นงานประเภทอาคารเท่านั้น โดยเป็นโครงการก่อสร้างซึ่งมีการใช้บริการขององค์กรที่ให้บริการวิชาชีพบริหารงานก่อสร้างในประเทศไทย โดยการศึกษาจะใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ จากผู้ที่เกี่ยวข้องหรือผู้ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานก่อสร้างในประเทศไทย ซึ่งได้แก่ เจ้าของโครงการ ผู้ออกแบบ ผู้รับเหมาก่อสร้างหลัก และผู้ให้บริการวิชาชีพบริหารงานก่อสร้าง

1.4 วิธีการในการดำเนินการวิจัย

1). รวบรวมขอบเขต หน้าที่ความรับผิดชอบของการให้บริการวิชาชีพการบริหารงานก่อสร้าง ในเชิงทฤษฎีจากบทความและหนังสือต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นตัวเลือกแก่ผู้กรอกแบบสอบถาม เพื่อต้องการทราบว่า กิจกรรมใดบ้างที่ให้บริการและกิจกรรมใดบ้างที่ไม่ได้ให้บริการในเชิงปฏิบัติของผู้ให้บริการวิชาชีพการบริหารงานก่อสร้าง

2). ออกแบบสอบถามและสัมภาษณ์เจ้าของโครงการ ผู้ออกแบบ และ ผู้รับเหมาก่อสร้าง ถึง ความเห็นและความต้องการที่บุคคลเหล่านี้ต้องการให้ผู้บริหารงานก่อสร้างปฏิบัติ นอกเหนือจากที่เคยปฏิบัติอยู่ ตลอดจนปัญหาที่บุคคลเหล่านี้พบ เนื่องจากการปฏิบัติงานของผู้บริหารงานก่อสร้าง

3). ออกแบบสอบถามและสัมภาษณ์ผู้บริหารงานก่อสร้างถึงปัญหาที่พบในการปฏิบัติงาน ร่วมกับเจ้าของโครงการ ผู้รับเหมาและผู้ออกแบบ ตลอดจนสอบถามในรายละเอียดถึงขอบเขต หน้าที่ความรับผิดชอบในการให้บริการวิชาชีพการบริหารงานก่อสร้าง รูปแบบหรือแนวทางการปฏิบัติงานของผู้ให้บริการวิชาชีพการบริหารงานก่อสร้าง และเทคนิคที่ใช้เพื่อช่วยให้งานบริหารงานก่อสร้าง บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ

4). รวบรวมข้อมูลจากการออกแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ เพื่อวิเคราะห์ถึงการให้บริการวิชาชีพการบริหารงานก่อสร้างในทางปฏิบัติ ความถี่หรือความรุนแรงของปัญหาที่เกิดขึ้นในการก่อสร้าง รูปแบบ หรือแนวทางการปฏิบัติงานของ ผู้ให้บริการวิชาชีพการบริหารงานก่อสร้างที่มีประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลที่ได้กับคุณลักษณะหรือปัจจัยแวดล้อมต่างๆ ของโครงการ

5). นำเสนอปัญหาที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน โดยแยกแยะเป็นหมวดหมู่ และวิเคราะห์ถึงสาเหตุ และนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา

6). เปรียบเทียบ รูปแบบหรือแนวทางการปฏิบัติงาน ขอบเขตการให้บริการ เทคนิคที่ใช้ รูปแบบการคิดค่าบริการ ที่เกิดขึ้นในทางปฏิบัติกับทางทฤษฎี

7). สร้างรูปแบบหรือแนวทางการปฏิบัติงานที่เป็นประโยชน์เพื่อใช้เป็นข้อปรับปรุงและยกระดับมาตรฐานการให้บริการวิชาชีพการบริหารงานก่อสร้าง ตลอดจนเสนอแนะขอบเขตและหน้าที่ของการให้บริการวิชาชีพการบริหารงานก่อสร้างในทางปฏิบัติ

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1). ทำให้ผู้ที่ประกอบวิชาชีพและผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานก่อสร้างทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการให้บริการวิชาชีพบริหารงานก่อสร้าง และสามารถหาแนวทางป้องกันและแก้ไข ซึ่งจะทำการบริหารงานก่อสร้างประสบความสำเร็จมากขึ้น
- 2). เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจและ ใช้เป็นแนวทางในเรื่องของขอบเขต หน้าที่ ความรับผิดชอบในทางปฏิบัติ แก่ผู้ที่ประกอบวิชาชีพนี้และผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารก่อสร้างซึ่ง ได้แก่ เจ้าของงาน ผู้รับเหมา และผู้ออกแบบ
- 3). ทำให้ทราบถึงรูปแบบ หรือแนวทางการปฏิบัติงาน รูปแบบการคิดค่าธรรมเนียมในทางปฏิบัติของบริษัทที่ให้บริการวิชาชีพบริหารงานก่อสร้าง เพื่อที่จะนำมาปรับปรุง และ พัฒนารูปแบบการปฏิบัติงานการให้บริการต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย